

Тотуїсв

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 9 (29)

Листопад

1956

ЗВЕРШИМО ЧИН ЛИСТОПАДУ

Мамо, сьогодні в домівці
Нас було дуже багато:
Цілим гніздом вшанували
Ми Листопадове Свято!

Листям домівку вкрасили,
Станули рівно у лаву,
Так, як Стрільці,
[що у Львові
Добру здобули нам славу!

Прапор блакитний і жовтий
Ми підняли аж під стелю,
Так, як він маяв у Львові
В волі хвилину веселу!

„Розхід”

[коли вже дали нам,
Мали в рої ми нараду.
Врадили: виростем сильні,
Звершимо чин Листопаду!

Сестр. **Леся**

п. л. сен. В. Я. Кушнір, ОХ

Вуйко Іван

ЯК МИ ГРАЛИСЯ?

Як сьогодні, так добре пригадується мені той вечір. Четверо нас було: Петрик, Василько, я і сестричка Аня. Вони робили шкільні завдання, я образки у книжці переглядав; малий був, до школи ще не ходив.

На стіні між вікнами висів календар. Так я і подумав обірвати картку на сьогоднішній день. Виліз на крісло (високо було!) і відірвав. А на черговій картці я побачив образок: великий будинок із чотиригранною вежею, на вежі прапор, а за будинком церква. Під образком велике „1” і написано „Листопад”. Ще щось було написано, але я прочитати не міг, бо літери малі були, а я так ще дуже добре читати не вмів. Зате це перше я вголос прочитав. А вони, коли почули, так чомусь голосно сказали: — А, то ж завтра свято: Перше Листопада!

Правда, я не знав, чому свято, але й питати ніяково було, бо Василько готов був сміятися, що я такий незнайко. Я подумав, що пізніше запитаю Аню. Вона все мені розказувала і ніколи не сміялася, коли я щось не так питав.

Нараз почули ми голос батька і він за хвилину увійшов у нашу кімнату. Вони зразу почали його просити, щоб він розказав нам про Перше Листопада. Батько усміхнувся, сів до столу та поважним голосом почав розказувати, що діялось у Львові вночі з 31 жовтня на 1 листопада 1918 року. А ми спокійно сиділи й уважно слухали; навіть я не пустував, так цікаво було.

... а коли із ранку на голубий обрій неба вийшло сонце золоте, побачило воно наш рідний український прапор, що повівав на ратушевій вежі. На вулицях побачило безліч Українців, що радісно зустрічали день волі... І сонце вітало молоду Державу Західньої України, що збудилася до нового життя, щоб незабаром у Києві, у столичному городі всієї України, злучитися в одну велику Україн-

ську Державу... — закінчив татко. Ми подякували йому і він пішов.

Петрик хвилину подумав, а потім казав Василькові принести всіх олив'яних стрільчиків (їх у нас багато було), Ані пошукати великий картон та чорну крейдку, а мені казав тихо сидіти, бо коли ні, то спати нажене. Кажу вам, я тихенько сидів, бо мені цікаво було знати, що вони будуть робити.

Картон поклали на стіл і на ньому Петрик почав креслити якісь рівнобіжні лінії: то близько одна однієї, то знову далі, і якісь квадратики та прямокутники темні.

— Це плян міста Львова! Тут, де лінії далеко одна від однієї — це головні вулиці. Де близько — бічні. А що закреслене — то дома!

По середині поставили ратуш: взяли паперовий дім (це мій був!), на нього наліпили вежу, і був ратуш готовий. Перед ратушем поставили двох левиків з глини, що на задніх ногах сидять, бо, як казала Аня, лев — це герб міста Львова — і там два великі кам'яні леви стоять перед ратушем. В іншому місці поставили домик, що його Василько нашвидку змайстрував із коробок, і це мав бути Народний Дім. Ще й напис над дверима приліпили. Аня скоро взяла картку із світлиною храму святого Юра і її на другому кінці міста приліпили, так, щоб храм стояв. Біля нього кілька дерев із зеленого та жовтого паперу. І ще в інших місцях дерева поставили. На іншому кінці картону збудували із дерев'яних кубиків якусь фортецю — то Цитаделя, а далі ще чотирикутник з отвором — це казарма. Ще зі синього і жовтого паперу зліпили маленький прапорець і прикріпили до тоненького патичка.

— Ви чули — сказав він нам, — як татко розказував, якого то чину доконали наші вояки у Листопадову Ніч. На згадку цього Українці відзначають день 1 Листопада. Воно припадає саме завтра, тому сьогодні вже ми влаштуємо гру, що її назвемо „Листопадовий Чин“, щоб нею віддати честь усім, що брали участь в Листопадовому Зриві!

І своїх стрільчиків Петрик поставив біля Народного Дому, Василько біля Цитаделі, Аня в казармах, а мені казав поставити по двох на вулиці біля всіх будинків. Це мало бути австрійське військо.

Василько й Аня поділили своїх стрільців на три частини, до кожної дали одного старшину-чотового, а над усіма були старші — сотники. В Петрика був один стрільчик на коні — це був полковник. (У Львові полковник Вітовський командував). Біля нього було двох старшин, три інші на конях — вістуні і дві групи стрільців. Великі групи це сотні, малі — чоти.

Тоді згасили велике світло, щоб, як казала Аня, була ніч, і тільки малу лампу на столі засвітили. Петрик ударив чотири рази в металевий свічник — це годинник дзвонив.

Вістуни стали перед полковником (Петрик поставив) і сказали (він сам говорив): — Пане полковнику, вістуни готові на наказ!

— Вістун ч. 1 до Цитаделі, вістун ч. 2 до казарми перенесуть наказ, щоб кожна група стрільців негайно обеззброїла Австрійців у своїх округах, а самі, щоб станули на їх місце. У нашій окрузі виконає це група стрільців із вістуном ч. 3. До ворогів підходити непомітно, бічними вуличками, не робити шуму. (Це все Петрик говорив. Взагалі вони все самі говорили і стрільчиків пересували; вони ж олив'яні!) — Друга група стрільців вирушає іншими вулицями до ратуша і там стане на сторожі. Решта залишається на місцях берегти порядку.

Вістуни поскакали на конях, але обережно, оминаючи вулиці, де стояли ворожі стежі. Коли вістуни прибули, тоді вирушила перша чота, роззброїла Австрійців та самі станули на їх місце. (Мені жалко стало, бо я вже не мав нічого до роботи і мусів тільки дивитися).

За ними пішла друга чота, але одинцем, на стійку біля ратуша. Станули. Тоді полковник звернувся до тих, що біля нього:

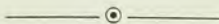
— Друзі! Від сьогодні владу у Львові перебирає Український Уряд. На нас, українських вояків, припадає почесне завдання — привернути волю нашій батьківщині і вивісити наш прапор на ратушевій вежі, щоб він лопотів гордо, як колись маяли гордо стяги наших князів. Наказую другій хоті піти до ратуша та там на вежі застромити прапор!

І вирушила друга чота (я помагав Петрикові стрільчиків пересувати). Стали перед ратушем. Петрик застромив прапор на вежу. Тоді ми співали: „Гей, у лузі Червона Калина . . .”

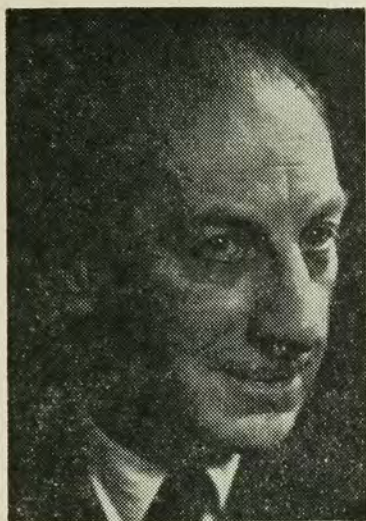
І батьки почули наш спів, прийшли і разом стали співати.

Опісля ми повторювали цю гру багато разів.

Не знаю, чи я докладно все описав, бо багато часу пройшло та дещо призабулося. А коли Ви, любі новачки, хотіли б цю гру грати, попробуйте! Кажу Вам — гарна була! Ви можете її ще інакше та краще зробити, наприклад, усі доми з коробок від сірників, і розмалювати їх різними красками. Можна і дерев багато поставити — зробити ціле паперове місто! А олив'яних стрільчиків — Ви напевно маєте!

НАШ ОСНОВНИК

Д-р Олександр Тисовський

На цій світлині бачите нашого Основника Пласту — Доктора Олександра Тисовського, або, як Його називають скорочено — „ДРОТ”-а. 45 років тому він почав перший засновувати гуртки в Україні, у Львові.

Дрот написав книжку „Життя в Пласті” і з неї українські діти пізнали, що треба робити, щоб бути добрими пластунами. „Пласт”

дуже сподобався всім нашим дітям та молоді і щораз більше їх ставало членами Пласту. Так Пласт виріс великий та існує аж до сьогодні.

А Дротові сьогодні вже 70 років. Цього літа, у сам день Його уродин, Він сам відвідував пластові табори в Німеччині. Там всі пластуни, а також і новацтво вітали Його та палили в Його честь святочні ватри. Новачки, що були тоді в цих таборах, обіцяли нам, що самі напишуть до „Готуйсь”, як це виглядало.

А все новацтво усього світу, всі читачі та редакція „Готуйсь” пересилає нашому Основникові у дні Його 70-літнього Ювілею якнайщиріші бажання: ще багато-багато літ прожити у здоров’ї та радіти нашими успіхами у Пластовій Грі, що її Він для нас започаткував!

У ПРОСТОРИ... ДО СОНЦЯ

Полковник Дмитро Вітовський

Було це вже трохи давненько, як жив собі в Україні, недалеко Дністра, малий хлопчик. Русявий з ясними синіми очима. А звали його Дмитрусем, ще і до того тоненьким. Бо був він собі щупленький хлопчина, та про те моторний і жвавий.

Отож бувало, як приїде зі школи, то зараз таки пише вправу, читає, бо такий вже пильний вдався. Та не думайте собі, що він, Дмитрусь тільки вчився. Куди там! Дмитрусь залюбки бавився. Найлюбіша його забава були орли. Хоч і малий був, а вмів таких орлів робити, як ніхто з його товаришів.

Бувало, напише вправу, та й уже берегься за орла. Папір білий, тонкий, рівненько зложеній жеде на столі... Драниці (дощечки) гладенько ножиком витесані стоять собі за шафкою з книжка-

ми. Ще тільки потрібно клею. Мама дали муку у горняті. Трошки води, розколотити, от вже й найкращий клей для орла. На дворі сонечко ясне, дерева стоять у золоті, а на тоці, як на столі вигідно майструвати. Вже прибігли товариші — Роман, Петро, Ростик та й стали помагати. Орел великий, то й хвоста треба довезного. Петрусь хотів би кольорового, але Дмитро таки настоює на білого, бо орел білий, то й хвіст годиться білий. Через годинку-дві все готове. Тільки чи полетить? Всі хвилюються. Найкраще пробувати на толоці. Там рівно, а місця багато, аж до піль вкритих стернями. В Дмитруся серденько б'ється так і б'ється. „Полетить, чи ні?“ Легкий вітерець повіває, орел підноситься що раз вище і вище.

— Попускай шнур, а хутко — кричать хлопці. Їх вже не три, а ціла громада. Кількох хлопців також пускають свої орли. Та де там їм дігнати Дмитрусєвого! Вже став маленький, як пташка. Дмитрусь щасливий. Ще коб так сісти собі на орла і полетіти в простори до сонця... Полетів би, оглянув всю Україну, увесь світ, а може б і на зорю залетів?..

Та тут орел розхитався сильніше, а шнур великим вузем впав хлопцеві до ніг.

— Дмитрів орел зірвався зі шнура. Гей доганяймо! — кричали хлопці.

Бігли всі щосили, ген аж на поле. А вітер зносив його що раз вище на колючу стерню. Срібні ниточки бабиного літа чіплялись довгого хвоста, сідали весело на драницях. Орел круто повернув хвостом і осів на стерні. Сонце підморгувало до хлопців, мовляв,

пора до хати, а то батьки сваритимуть. А завтра знову пустять у простори своїх орлів.

— От було б гарно полетіти на такому залізному орлі-літаку! — думав вголос Дмитро. — А мій тато казав, що таких літаків багато — запевнював Петро. — Як колись виросту, то таки полечу таким правдивим літаком — мріяв Дмитрусь.

А вночі снилися Дмитрусеві

залізні орли. Летів він понад великим городом, понад зеленими полями, аж ген на високі скелі.

Минуло багато років і сповнились бажання малого Дмитруся.

Всі в Україні знали славного полковника Українських Січових Стрільців, Дмитра Вітовського. Здобув він собі велику славу героїськими ділами у війні за Українську Державу.

Ле. К.

О. Олесь

ОСІНЬ У ЛІСІ

Давно вже скошені лани,
Стоять степи похило,
А в лісі, в лісі восени
Так любо ще, так мило.

Навколо листя золоте
Тріпочеться над нами,
Неначе знову ліс цвіте
Осіnnими квітками.

Ось жовтий лист
[на зайця впав
І заяць стрепенувся,

Схопивсь,
[на задні лапки став
І вбік кудись метнувся.

Там шпак доспіває пісні,
Всю душу виливає,
Якісь брехеньки голосні
Сорока розпускає.

А вколо листя золоте
Тріпочеться над нами,
Неначе знову ліс цвіте
Осіnnими квітками.

ДЛЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ

Заробив я собі грошик,
(Замітав кімнату),
А тепер вже сам не знаю,
Куди його дати?

Чи купити морозиво,
Чи цукорків мірку,
Чи з Олесем, Данком,
[Любком,
Піти в кіно вчвірку?

А той грошик мені каже:
(Дивна його мова!) —
— Віддай туди, де годиться
Дати новакові!

— Пішли мене „Готуйсеві”,
І за твої гроші

Буде „Готуйсь”
[з образками,
Барвистий, хороший!

Тож на пошту поспішаю,
Дорогою мрію:
Як то грошиком від мене
„Готуйсь” наш зрадіє!

ГАРНИЙ ПРИКЛАД ПТАШОК З УКРАЇНИ

„Пташки з України” не тільки вислали привіти для „Готуйсь” та його співпрацівників, але й назбирали поміж собою 17 доларів: 10 дол. на передплати для новачок у Німеччині, а 7 дол. для „Готуйсь”, щоб появлявся гарний та барвистий. Ось такі новачки дали свої датки: Ліда і Христя Обушкевич — 5 дол., Христя Когут — 1 дол., Гандзя Мадич — 65 центів, Роксоляна

Куницька — 85 центів, Надійка Олесницька — 50 центів, Галя Деркач — 1 дол., Зірка Шумило — 1.50 дол., Роксоляна Муштук — 2.35 дол., Марта Рогатинська — 65 центів, Уля Климишин — 1 дол., Ірця Гнатюк — 2 дол., Ліда Круп'як — 30 центів, Орися Сенюк — 20 центів.

І „Готуйсь” і новачки з Німеччини щиро дякують Вам, „Пташечки”!

**ЧИ ВАШ РІЙ ВЖЕ НАПИСАВ ЛИСТА
ДО „ГОТУЙСЬ”?**

ПЕРШИЙ БІЙ

(Продовження)

2. В опустілій лісничівці

Ледве Василько ступив кількадесять кроків, за деревами показалася простора галявина. Притулений плечима до лісу стояв дімок лісничого. Василько ввійшов на подвір'я і постукав у двері лісничівки. Ніхто не вийшов, ні не відповів, тільки з віконця над ганком виліз сивий кіт і подивився на Василька байдужними, заспаними очима. Василько натиснув рукою клямку — двері подалися. Вони не були замкнені. Лісничівка була безлюдна. Лісничий певно втік перед москалями, залишилась тільки хатня обстановка і дрібніші речі. Одиноке живе, що було в дімку — це мухи, що втомлено лазили по шибях, втративши надію дістатися на волю.

Через довшу хвилину коло брами залунали голоси, форкання коней, дзенькіт копит і на подвір'я в'їхав кінний відділ.

— Гей, хазяїн, виходь! — гукав по-московськи з сідла високий вусатий офіцер з пагонами² на раменах.

Василько вдав із себе недотепного, ще й кривого на ногу парубчачка.

Шкутильгаючи та перекрививши кумедно голову, вийшов на ганок.

— Га? — запитав. — Що кажете?

— Де хазяїн, питаю! — закликав офіцер, під'їхавши ближче.

— Нема газди дома, — відповів Василько байдужим голосом.

— А, австрійская наволоч! Удрал!³ А ти хто такий будеш?

— Я наймит, слуга, — відповів Василько, вдатно наслідуючи бойківську вимову. — Газду вночі забрали шандарі,⁴ — казали, що він Москалів любить. А хто ті Москалі? Ви?

— Да, ми воїни русского царя! — потакнув офіцер, подобрівши. Він повірив Васильковій видумці про арештування лісничого таки самими австрійськими жандармами.

За хвилину більша частина відділу поїхали далі, кілька солдатів залишилось коло воріт, а вусатий офіцер з іншими старшинами розсівся в світлиці за столом.

— Розпалюй вогонь, грій воду на чай! — наказав Василькові офіцер.

² військові відзнаки.

³ утік.

⁴ австрійські поліцести-жандарми.

Василько знову вдав приглухого і почав допитуватись. Нарешті ніби то зрозумів наказ і став розводити огонь. Одночасно пильно наслухував, що говоритимуть офіцери.

Вусатий офіцер розіклав на столі мапу і водив по ній пальцем.

— Бачите, ми збилися з дороги. Цю лісничівку ми повинні були виминути по лівій стороні. Вип'ємо чай і негайно в дорогу, бо ці папери ще сьогодні мусять бути в штабі. Без цього наше командування не зможе скласти пляну завтрішнього наступу на Ужок і наші війська не спроможуться непомітно обійти противника з-заду.

— О, це таке! — подумав Василько і скинув з стола горщика на долівку, щоб офіцерам здавалося, що він дуже зайнятий своїм куховарством.

— Ей, ти, парнішка, підігривай хутчіш кип'яток! — закликав офіцер.

— Ви до мене, паночку? — прогугнявив Василько, ставши на порозі світлиці, буцім, щоб запевнити офіцерів, що вода вже гріється, а насправді ж, щоб побачити, які це папери, що їх офіцер мусить ще сьогодні доставити до вищої команди. Він спритно кинув оком на стіл і його погляд на хвилину зупинився на шкіряній торбі з ремінцем до перевішування через плече.

— Вони тут! — подумав Василько і поштикульгав назад до кухні.

Московським офіцерам таки не пощастило того дня попиту чаю. Ще не закипіла в посудині вода, як у лісі залунали постріли рушниць і засвистіли кулі: бах, бах... фію-ю-ю... Раптом знялася така густа стрілянина, мов би хто сипав горох на решето.

Офіцери вискочили на подвір'я, щоб дізнатись, що діється, і дати потрібні накази. Користаючи з нагоди, Василько знов підійшов до дверей світлиці. У нього аж затіпало серце, коли він побачив, що торба з паперами лежить ще на столі.

— Справжній пластун використовує кожну нагоду, яка може більше не трапитись! — подумав Василько і зробив остаточне рішення. — Торба буде моя!

— Рясні постріли наближалися. Офіцери бігали по подвір'ї і вигукували накази. Солдати один за одним поспішно виходили за ворота, ведучи за уздечку коней.

Довго не надумуючись, Василько зачинив вхідні двері на ганок і підпер їх з середини якоюсь грубою ломакою. Потім, мов зголоднілий яструб на курча, кинувся на торбу з військовими паперами і з сіней по драбині виліз на горище, під дах лісничівки.

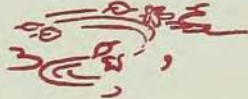

(Продовження буде)

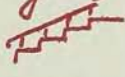

Лобак і песик
Слабрук Табрук

У - і тепло, кисто
На - ах   ,

  - ам говорить
знов про - у.

Михо слушає ,
Світяться їм ,

А за - ом вітер ,
 паде, хлюпоче.

Вже і - ни скінчились,
Тас іти до - и!

Згадав : забудь з
 , , взяти.

То ж простудиться напевно
Візьме його !

Кали глип: у ях
В - ах

ВГАДАЙ!..

Вгадай оте слово,
Що може значити:
Там сходяться люди,
Продати, купити.

Та інше значіння
Це слово теж має:
Його в листопаді
З нас кожний згадає!

Бо так називалось
Подільськеє місто,

Де війська упало
В нас більше, як триста!

На річці Звіздалі
Від куль впали ката,
Та вірні до смерти
Були і завзяті!

На пам'ятку вічну,
Катам же на кару,
Згадай в листопаді
Героїв. . . . . !

ПТАХИ ЛЕТЯТЬ

Серед зелених лісів над озером стояла хата дідуса, і туди часто заїздив Славко з татом, мамою та малими сестричками.

Одного осіннього дня, коли ліси вбиралися в різнобарвні шати, Славко приїхав до дідуса у відвідини. Дідусь зустрів їх на подвір'ї і зараз після привітання запитав: — Чи ви лише на хвилину заїхали, чи заночуєте? Тепер перелітають птахи, і добре було б, щоб діти їх побачили. — Ми заночуємо — відповів тато і Славко зрадів.

Після вечері, коли на дворі стемніло, всі вийшли на двір і посідали на лавочки під розлогими яблунями. З-за лісів викотився

округлий місяць і на дворі стало ясно неначе вдень. Вітру не було, лише в траві співали сверщци, а десь здалека долітали голоси різних птахів.

— Це птахи збираються летіти — пояснив дідусь. Діти засипали дідуса питаннями: чому, як, коли, куди і тому дідусь почав розказувати про птахів:

— Багато, багато птахів живе на світі. Всі вони живляться комахами, рибами, жабами, малими звірятками, рослинами, насінням, ягодами, овочами. Кожний птах має свою поживу, якої додержується. Багато птахів живе близько сіл і міст і дістає поживу від людей. Але коли прийде зима, замерзнуть озера й річки, вигинуть комахи, опадуть ягоди, а сніг прикриє насіння, тоді багато птахів не матиме що їсти. Ті птахи осінню збираються великими громадами і летять на південь, де нема ні морозу, ні снігу і є доволі комах, насіння й іншої поживи. Це перелетні птахи і оце їх голоси ми чуємо. Одні птахи летять днем, інші ніччю. Раптом дідусь перервав оповідання. Голосні крики птахів зближаються до них. Заслонюючи місяць, перелітали громади за громадами то більші то менші і всі голосно перекликувалися. Одні летіли швидко, інші повільніше. Було чути шум крил тих, що перелітали. Коли птахи перелетіли, дідусь продовжував: До мого саду завжди в зимі прилітає повзун. Він живе літом в Канаді, а сюди прилітає на зиму. Зозулю, ластівку й іволгу я бачу тільки літом, бо на зиму вони відлітають далеко на південь аж поза південні границі ЗДА. (Дідусь жив у північно-східній частині ЗДА). Багато птахів, як дикі гуси й качки, чаплі, чайки, дятлі, вільшанки, дрозди, щогли та багато інших живуть в літі в північній частині і на зиму перелітають в південну частину краю. Але є птахи, що перебувають тут цілий рік, як ворони, горобці, сойки, шпаки, жайворонки, сови, голуби та інші.

— Дідусю, — запитав Славко, — прошу мені розказати, які птахи живуть на Україні?

— На Україні живуть всі ці птахи, що про них я перед хвилиною говорив. Птахи з північних околиць перелітають на зиму на Крим, за Карпати, летять через Чорне море до Туреччини, а деякі, як напр., бузьки то летять аж до Африки. Але птахи, що живуть на Україні, це не ті самі, що живуть тут, вони тільки подібні до них, бо кожний континент має своїх птахів, звірів, рослини, які можуть бути тільки подібними до тих з іншого континенту. Тут є птахи, яких не знайдемо на Україні, але й на Україні є птахи, що тут їх нема.

— Бузько — викликнув Славко.

Розмову перервав шум крил і перекликування пташні. Тепер птахи летіли високо і час до часу перекликувалися. Славко дивився

на місяць, що його час-до-часу заслоняли громади птахів.

Птахи перелетіли. Тато глянув на годинник і рішив, що час спати. Славко йшов до хати і дивувався, що дідусь знає так багато птахів. Раптом Славко став. Аж тепер він пригадав собі, що і в нього в дома є книжка про птахи з кольоровими образками. Славко постановив при помочі книжки і дідуся навчитися пізнавати птахів.

Сестричка **Надя**

ЧИ ЗНАЄТЕ НАС?

ПОВЗУН — *Brown Creeper* — 5 цалів довгий, менший від горобця, з верху бронзовий, животик білий, живиться хробачками, які добуває з-під кори, живе літом в Канаді, на зиму прилітає до ЗДА.

ЗОЗУЛЯ — *Cuckoo* — 12 цалів довга, з верху бронзова, животик білий, живиться волохатими гусеницями, відмінно від європейської зозулі рідко кладе яйця в чужі гнізда, на зиму летить далеко на південь, мабуть, до Півд. Америки.

ЛАСТІВКА — *Barn Swallow* — 7 цалів довга, з верху синява, хвіст і крила чорні, животик ясний, живиться комахами, зимує в південній Америці.

ДЯТЕЛЬ — *Red-Headed Woodpecker* — 9 цалів довгий, голова червона, крила сірі, а на кінці білі, животик білий, живиться хробачками з-під кори дерев, як також комахами, насінням та ягодами, постійно перебуває в східній частині ЗДА.

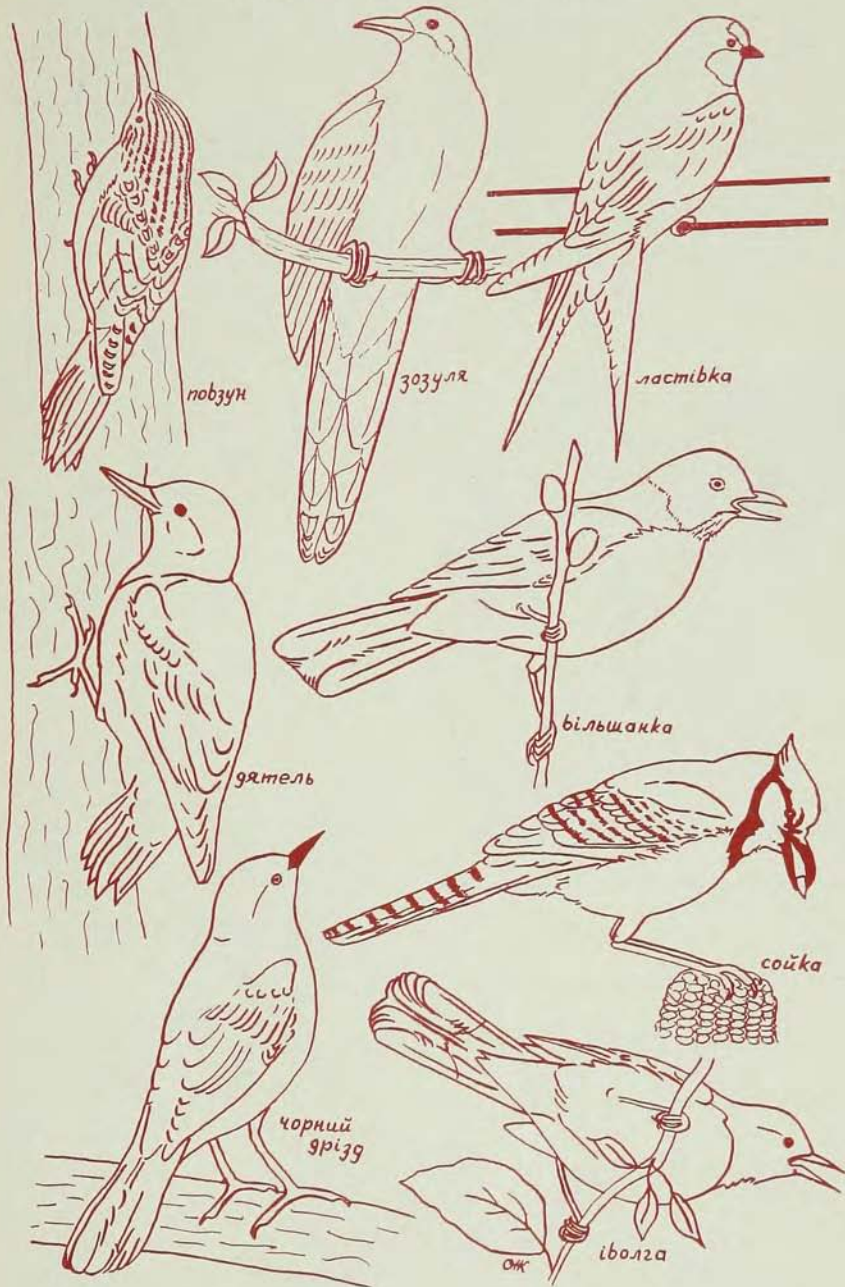
ВІЛЬШАНКА — *Robin* — 10 цалів довгий, голова майже чорна, з верху темnobрунатний, животик яснобрунатний, живиться комахами та овочами, на зиму перелітає в тепліші околиці.

СОЙКА — *Blue Jay* — 12 цалів довга, з верху синя, животик білий, живиться зерном та жолуддям, весною та літом їсть комахи, часом яєчка та малих пташат, живе постійно в східній частині ЗДА. Сойку можна почути здалека по її голосному крику.

ЧОРНИЙ ДРІЗД — *Blackbird* — 9 цалів довгий, чорнявий, живиться зерном, жуками і полевыми кониками, на зиму перелітає в тепліші околиці.

ІВОЛГА — *Oriole* — 8 цалів довга, голова, крила і хвіст чорні, а спина, животик та боки хвоста помаранчеві, живиться комахами та овочами, зимує в Середущій Америці, гніздечко будує звисаюче у формі кошачка.

ТАК МИ ВИГЛЯДАЄМО І ТАК НАЗИВАЄМОСЯ

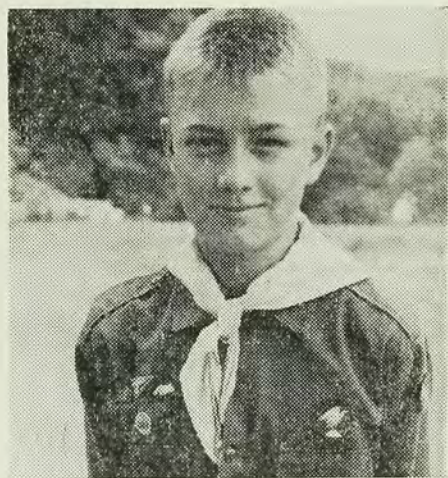

З НОВАЦЬКОГО СВІТУ

„Готуйсь” щиро дякує за гарно мальований привіт на шматку березової кори від новацького табору „Зелений Клин” у Вінніпегу, Ман., в Канаді. Чи знаєте Ви, читачі „Готуйсь”, від чого взяв цей тобір назву?

**

А розгадку ребусика із червеного числа „Готуйсь” прислали теж новачки „Пташки з України” із табору на Діброві біля Дітройту.

Новак Ромко Возняк в таборі новачків на Пл. Оселі в Іст Четгемі

Фото: Вол. Грицин

НОВАЧКИ ТА НОВАКИ!

ЛИСТОПАД — ЦЕ МІСЯЦЬ

ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ГО-

ТУЙСЬ”. ЧИ ПІСЛАЛИ ВИ

ВЖЕ СВІЙ ДАТОК?

ПОДЯКА

Новачкам з Табору Новачок в Дітройті „Пташки з України” — ролям „Чайки” і „Соловейки” — щире спасибі за пам'ять і за привіти.

Пересилаю Вам, Дівчатка, новачки Щире Серденько з побажаннями: гарних успіхів у пластуванні й науці. Ростіть на славу Україні!

Ніна Мудрик-Мриц

“NOTUJS” — Magazine

for Ukrainian Children

Published by “Molode Zyttya”, Inc.

New York, N. Y.

Видає „Молоде Життя” зареєстрована корпорація у ЗДА.

Редагує Колегія під проводом пл. сен.

Лесі Храпливої

158 E. 7th St., New York 9, N. Y. USA

Apt. 3A

Загальна Редакція й Адміністрація

пл. сен. Богдан Кравців

2011 Mt. Vernon St., Philadelphia 30, Pa. USA.

Ціна 0.20 дол. Річна передплата (за 10 чисел, крім вакацій) 2 дол.

Друкарня „Свободи” — 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.